

Muamera MUJČINAGIĆ

Pregled zdravstvenog stanja stanovništva i karakteristična oboljenja na području opštine Gračanica u 1997. godini

Uvod

Pregled zdravstvenog stanja stanovništva opštine Gračanica urađen je na osnovu podataka iz zdravstvene statistike Doma zdravlja za 1977. godinu i određenih istraživanja koja su izvršena na području opštine Gračanica. Korišćena su i statistička istraživanja u oblasti zdravstva koja, prema odgovarajućim izvještajnim obrascima, redovno vrši Kantonalni zavod za zdravstvenu zaštitu.¹

Demografski pokazatelji

Broj stanovnika, polna i starosna struktura stanovništva²

Prije agresije na Bosnu i Hercegovinu opština Gračanica se prostirala na površini od 387 km². Po popisu iz 1991. godine, u 28 naselja na tom prostoru živjelo je 59050 stanovnika. Dejstonskim sporazumom, opštini Gračanica pripala je teritorija od 210 km² sjeverno od rijeke Spreče, sa 18 bošnjačkih naselja u kojima danas živi oko 48000 domicilnih stanovnika i oko 7000 izbjeglica, prosječna gustina naseljenosti iznosi 260 stanovnika po jednom km².

Tabela 1

Starosne skupine	Broj osoba	Zast. %
0-19 g	21771	40
0-6 g	6749	12,3
7-19 g	15022	27,5
20-više g	32657	60
žene 15-više g	19594	35
žene 15-49 g	14967	27
radno akt. stan.	3135	5,8

Starosna struktura stanovništva opštine Gračanica

Iz tabele 1 vidi se da je najbrojnija populaciona skupina od 20 godina starosti i više koja učestvuje sa 60% u ukupnom broju stanovnika opštine, dok je najmalobrojnije radno aktivno stanovništvo koje čini svega 5,8% te populacije.

Tabela 1

Starosne skupine	Broj osoba	Zast. %
0-19 g	239995	39,9
0-6 g	74398	12,4
7-19 g	165597	27,6
20-više g	360005	60
žene 15-više g	216000	36
žene 15-49 g	165000	27,5
radno akt. stan.	71508	11,9

Starosna struktura stanovništva TK

Prema zvaničnoj statistici za 1997. godinu, na opštini Gračanica bilo je 54.428 stanovnika, što je 9,07% od ukupnog broja stanovnika na području TK. Izuzev skupine radno aktivnog stanovništva, učešće ostalih starosnih skupina u ukupnom broju stanovnika Kantona skoro je identično sa stanjem na opštini Gračanici. U ukupnom broju radno aktivnog stanovništva na Kantonu, ova skupina sa područja opštine Gračanica učestvuje sa 4,3%. Podaci iz prethodnih tabela bit će osnova za

prikazivanje određenih stopa mortaliteta i morbiditeta na području opštine Gračanica.

nim poređenjem dobija se realnija slika zdravstvenog stanja stanovništva na području opštine Gračanica.

Tabela 3

Mjesna zajednica	Br. domać.	Br. stan.
Gračanica	5764	18900
Piskavica	229	801
Pribava	536	1876
Rašljeva	227	794
Soko	597	2089
Stjepan Polje	1080	3811
Škahovica	396	1386
Vranovići	276	966
Babići	671	2348
Doborovci	1052	3682
Donja Lohinja	598	2083
Džakule	618	2165
Prijeko Brdo	168	588
Lukavica	902	2978
Malešići	966	3381
Miričina	687	2404
Donja Orahovica	1154	4039
Gornja Orahovica	605	2117
UKUPNO	16484	54228

Prikaz MZ sa brojem domaćinstava i brojem stanovnika

U 18 naseljenih mjesta (mjesnih zajednica) u 16484 domaćinstva živi 54.428 stanovnika, od čega je u mjesnoj zajednici Gračanica, kao najvećoj, bilo 35% domaćinstava i 34% stanovnika.

Vitalni pokazatelji

Osnovni vitalni pokazatelji obuhvataju: broj rođenih, broj umrlih, broj umrle dojenčadi, stope nataliteta, stope mortaliteta, stope prirodnog priraštaja i stope dojenačke smrtnosti. U narednim tabelama donosimo te pokazatelje za opštinu Gračanica i TK za 1997. godinu. Njihovim međusob-

Tabela 4

Ukup. br. stanov.	54428
Broj rođenih	787
Broj umrlih	282
Br. umrle dojenčadi	8
Stopa nataliteta	14,33
Stopa mortalit	5,18
Stopa pr. priraštaja	19,5

Vitalni događaji na području opštine Gračanica 1997. (stope su na 1000 st.)

Tabela 5

Ukup. br. stanov.	600000
Broj rođenih	6626
Broj umrlih	2430
Br. umrle dojenčadi	67
Stopa nataliteta	11,8-12
Stopa mortalit	4,05
Stopa pr. priraštaja	6,94

Vitalni događaji na području TK 1997. (stope su na 1000 st.)

U 1997. godini na opštini Gračanica bilo je 787 živorođene djece, od čega 500 muške i 287 ženske. Stopa nataliteta u 1998. godini iznosila je 14,33%, što opštinu Gračanica, prema svjetskim standardima, svrstava u područja sa niskim natalitetom (manje od 15,9%). Parametari zdravlja i bolesti koji se prate kod stanovništva na području opštine Gračanica ukazuju na dosta nizak natalitet, nisku dojenačku smrtnost i nepovoljan prirodni priraštaj. Pretežno niske stope vitalnih događaja mogu se tumačiti i nerealnim prikazom broja stanovnika na području opštine Gračanica. O njima se ipak mora voditi računa pri svakom programiranju zdravstvene zaštite stanovništva na ovom području. To se

naročito odnosi na stope dojenačke smrtnosti koje spadaju u rang visokih stopa prema standardu WHO.

S obzirom na način registracije i neblagovremene dostave izvornih statističkih podataka, navedeni vitalni pokazatelji moraju se uzimati s rezervom.

Drugi pokazatelji rađanja i umiranja

Pokazatelji rađanja na opštini Gračanica u 1997. godini:

-Ukupno rođenih	787
-Muških	500
-Ženskih	287
-Rođeno uz stručnu pomoć	786
-Rođeno bez stručne pom.	1
-Broj mrtvorodenih	7
-Broj rođenih u braku	740
-Broj rođenih van braka	47

Pokazatelji rađanja na Tuzlanskom kantonu u 1997. godini:

-Ukupno rođenih	6626
-Muških	3507
-Ženskih	3056
-Rođeno uz stručnu pomoć	6551
-Rođeno bez stručne pom.	75
-Broj mrtvorodenih	33
-Broj rođenih u braku	5781
-Broj rođenih van braka	845

Broj rođenih uz stručnu pomoć na opštini je 786 ili 99,8%. Broj mrtvorodenih je 7 ili 21,2% od ukupnog broja mrtvorodenih na području TK.

Struktura umrlih po starosnim grupama

Tabela 6

Starosna dob	Broj umrlih	%
0	8	2,83
1-4	1	0,35
5-9	1	0,35
10-14	1	0,35
15-24	8	2,83
25-34	7	2,48
35-44	10	3,55
45-54	25	8,87
55-64	55	19,5
65 i više	166	58,9
UKUPNO	282	100

Starosna struktura umrlih na području opštine Gračanica

Tabela 7

Starosna dob	Broj umrlih	%
0	67	2,76
1-4	9	0,37
5-9	5	0,21
10-14	7	0,29
15-24	31	1,28
25-34	44	1,81
35-44	121	4,98
45-54	211	8,68
55-64	506	20,82
65 i više	1429	58,8
UKUPNO	2430	100

Starosna struktura umrlih na području TK

U 1998. godini broj umrlih na području opštine Gračanica iznosio je 282, što iznosi 11,6% ukupnog broja umrlih na području TK. Od toga 152 ženske i 130 muških osoba. Najveći broj umrlih je od 65 godina starosti i više.

Tabela 8

Mjeseci starosti	Broj umrlih	%
do 1	6	75
1-4	0	0
4-8	2	25
8-12	0	0
UKUPNO:	8	100

Broj umrle dojenčadi prema starosti na području opštine Gračanica (muških 5; ženskih 3)

Tabela 9

Mjeseci starosti	Broj umrlih	%
do 1	52	77,61
1-4	6	8,95
4-8	4	5,97
8-12	5	7,46
UKUPNO:	67	100

Broj umrle dojenčadi prema starosti na području TK (muških 41; ženskih 26)

Broj umrle dojenčadi na području opštine Gračanica je 8, što iznosi 11,9% od ukupnog broja umrle dojenčadi na području TK.

Lista uzroka smrti, prema grupama MKB i vodeći uzroci smrti

Tabela 10

R. br	MKB-grupe	Uzroci smrti po grupama	Br. umrl.
1	I 00-I 99	Oboljenja cirkulatornog sistema	1222
2	C 00-C 97	Maligne neoplazme	436
3	R 00-R 99	Simptomi, znaci i nenormalni klinički nalazi i laboratorijski nalazi koji nisu drugdje klasificirani	207
4	J 00-J 06	Oboljenja respiratornog sistema	152
5	S 00-T 98	Povrede, trovanja i dr. posljedice spoljašnjih uticaja	117

7	E 00-E 90	Endokrina i metabolička oboljenja sa poremećajima u ishrani	74
8	P 00-P 96	Određena stanja porijeklom perinatalnog perioda	43
9	A 00-B 99	Određene infektivne i parazitarne bolesti	41
10	N 00-N 99	Oboljenja genitourinarnog sistema	21
11	Q 00-Q 99	Kongenitalne malformacije, deformacije i hromozomske abnormalnosti	10
12	G 00-G 99	Oboljenja nervnog sistema	7
13	M 00-M 99	Oboljenja koštano-mišićnog sistema i vezivnog tkiva	3
14	D 50-D 89	Bolesti krvi i krvotvornih organa i određeni poremećaji imunog sistema	3
15	F 00-F 99	Mentalni i poremećaji ponašanja	2
16	L 00-L 99	Oboljenja kože i pokožnog tkiva	2
UKUPNO			2430

Lista uzroka smrti, prema grupama MKB, na području TK u 1997.

Tabela 11 (vodeći uzroci smrti na TK u 1997.)

R. br	Uzroci smrti	Br. umrlih	%
1	Moždani udar	337	13,8
2	Kardiomiopatija	283	12,1
3	Akutni infarkt miokarda	238	10,2
4	Srčani zastoj	171	7,3
5	Maligne neoplazme bronha i pluća	123	5,3
6	Intracerebralna krvarenja	98	4,2
7	Drugi, bolešću određeni i neoznačeni uzroci mortaliteta	96	4,1
8	Druge iznenadne smrti, nepoznatog uzroka	91	3,9
9	Inzulino-zavisni dijabetes mellitus	74	3,2
10	Maligne neoplazme jetre i intrahepatalnih žučnih vodova	68	2,9
UKUPNO			2430 100

U nedostatku podataka o vodećim uzrocima smrti za opštinu Gračanica, na tabeli 13 data je lista uzroka smrti prema poglavljima MKB i lista 10 vodećih uzroka smrti na TK u 1997. godini. Podatke iz prethodnih tabela možemo koristiti i za prikazivanje uzroka smrti u opštini Gračanica, pošto je redoslijed vodećih uzroka smrti i lista uzroka smrti prema poglavljima iz MKB približno jednaka za svaku opštinu na TK. Podatke koji su vezani za uzroke smrti sa pojedinim patološkim entitetima treba uvstiti u dokumentacionu osnovu za sve preventivno-promotivne aktivnosti, kao i za naša planska i programska dokumenta.

Diskusija i zaključak

Na osnovu izloženih demografskih i vitalnih pokazatelja za opštinu Gračanica možemo konstatovati sljedeće: broj stanovnika na opštini Gračanica čini 9,07% ukupnog broja stanovnika na TK; u starosnoj strukturi stanovnika dominira populacija sa 20 i više godina (32.657 što je 60% od ukupnog broja stanovnika; stopa nataliteta iznosi 11,8-12 promila; stopa opšteg morbiditeta 4,05 promila, stopa prirodnog priraštaja 6,94 promila, stopa dojenačke smrtnosti 10,16%; vodeći uzroci smrti su u grupi oboljenja cirkulatornog sistema, pojedini entiteti su zastupljeni sa: moždani udar 13,8%, kardiomiopatije 12,1%, akutni infarkt miokarda 10,2%, srčani zastoj 7,7% itd.

Izloženi pokazatelji upućuju na zaključak da je zdravstveno stanje na opštini Gračanica povoljno, izuzev dojenačke smrtnosti, koja predstavlja negativan indeks zdravlja.

Pregled zdravstvenog stanja stanovništva na području opštine Gračanica u 1997. godini

Prikaz zdravstvenog stanja stanovništva opštine Gračanica urađen je na osnovu statističkog obrasca 3-02-60 koji se vodi u Domu zdravlja i u kojem se objedinjuje registrovani morbiditet na nivou Doma zdravlja za svaku populacionu skupinu. Baziran je na zbiru registrovanog morbiditeta za pojedine populacione skupine kao i procentu učešća pojedinih oboljenja, stanja ili grupa oboljenja uz izračunavanje opšte i specifičnih stopa oboljenja.

Tabela 12

Naziv oboljenja	Broj oboljelih	Učešće u morbiditetu	Specif. stopa mor.
Akutni bronhitis i bronhiolitis	208	18,8	18,8
Druga oboljenja uha i mastoidnog nastavka	119	10,7	10,7
Otitis media i drugi poremećaji srednjeg uha i mastoida	116	10,5	10,5
Pneumonija	90	8,1	8,1
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva	89	8,03	8,0
Urtikarija i eritem	55	4,97	4,97
Infekcija kože i potkožnog tkiva	53	4,79	4,79
Crijeвне zarazne bolesti	47	4,25	4,25
Bronhitis, emfizem i druga hronična obstruktivna oboljenja pluća	44	3,97	3,97
Influenca	41	3,7	3,7

Morbiditet djece ispod jedne godine

Opšta stopa morbiditeta djece ispod 1 godine je 984 promila. Ukupan broj oboljelih u dobnoj skupini ispod 1 godine je 1.107. Deset vodećih morbidnih stanja učestvovalo je sa 59,07% u ukupnom registrovanom morbiditetu djece ispod 1 godne. Na vodećem mjestu su akutni bronhitis i bronhiolitis sa 208 oboljelih ili 18,8%, slijede druga oboljenja uha i mastoidnog nastavka, a 10,7% otitis media sa 10,5%, pneumonija sa 8,1% itd.

Tabela 13

Naziv oboljenja	Broj oboljelih	Učešće u morbiditetu	Specif. stopa mor.
Akutni bronhitis i bronhiolitis	2378	39,9	39,9
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva	491	8,25	8,25
Influenca	459	7,7	7,7
Pneumonija	267	4,5	4,5
Druga oboljenja gornjeg respiratornog trakta	221	3,7	3,7
Bronhitis, emfizem i druga hronična obstruktivna oboljenja pluća	217	3,6	3,6
Druga oboljenja uha i mastoidnog nastavka	215	3,4	3,4
Crijevne zarazne bolesti	195	3,3	3,3
Dijareja i gastroenteritis, vjerovatno infektivne prirode	158	2,7	2,7
Otitis media i drugi poremećaji srednjeg uha i mastoida	138	2,3	2,3

Morbiditet djece od 1-6 godina

Opšta stopa morbiditeta u dobnoj skupini 1-6 godina je 1059 promila. Ukupan broj oboljelih u ovoj skupini je 5955. Deset vodećih morbidnih stanja učestvovalo je sa 79,6% u ukupno registrovanom morbiditetu djece starosti od 1-6 godina. Na vodećem mjestu je akutni bronhitis i bronhiolitis sa 2378 oboljelih ili 39,9% od ukupnog broja oboljelih, slijede akutne infekcije gornjih respiratornih puteva sa 8,25%, influenza sa 7,7% i druga oboljenja

Tabela 14

Naziv oboljenja	Broj oboljelih	Učešće u morbiditetu	Specif. stopa mor.
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva	831	15,3	94,8
Influenca	760	14,0	86,7
Akutni bronhitis i bronhiolitis	563	10,4	64,3
Druga oboljenja uha i mastoidnog nastavka	363	6,69	41,4
Druga oboljenja gornjeg respiratornog trakta	351	6,47	40,1
Infekcije kože i potkožnog tkiva	330	6,08	37,7
Anemije uzrokovane nedostatkom željeza	300	5,53	34,2
Pneumonija	282	5,19	32,2
Bronhitis, emfizem i druga hronična obstruktivna oboljenja pluća	270	4,97	30,8
Druga oboljenja usne šupljine, pljuvačnih žlijezda i vilice	261	4,8	29,8

Morbiditet djece od 7-14 godina

Opšta stopa morbiditeta u dobnoj skupini 7-14 godina je 619 promila. Ukupan broj oboljelih u dobnoj skupini 7-14 godina je 5428. Deset vodećih morbidnih stanja učestvovalo je sa 79,4% u ukupno registrovanom morbiditetu djece starosti 7-14 godina. Na vodećem mjestu su akutne infekcije gornjih respiratornih puteva sa 831 oboljelim ili 15,3%, slijede influenza sa 14%, akutni bronhitis i bronhiolitis sa 10,4% i druga oboljenja.

Tabela 15

Naziv oboljenja	Broj oboljelih	Učesće u morbiditetu	Specif. stopa mor.
Akutni bronhitis i bronhiolitis	673	12,5	107,1
Druga oboljenja gornjeg respiratornog trakta	643	11,96	102,3
Pneumonija	474	8,8	75,4
Influenca	451	8,4	71,7
Druga oboljenja usne šupljine, pljuvačnih žlijezda i vilice	385	7,2	61,2
Bolesti kože i potkožnog tkiva	371	6,9	59,0
Akutne infekcije gornjeg respiratornog trakta	307	5,7	48,8
Bronhitis, emfizem i druga hronična obstruktivna oboljenja pluća	224	4,2	35,6
Anemije uzrokovane nedostatkom željeza	223	4,1	33,5
Druga oboljenja uha i mastoidnog nastavka	171	3,2	27,2

Morbiditet osoba od 15-18 godina

Opšta stopa morbiditeta u dobnoj skupini od 15-18 godina iznosi 855 promila. Ukupan broj oboljelih starosti 15-18 godina je 5375. Deset vodećih morbidnih stanja učestvovalo je sa 73,1% u ukupno registrovanom morbiditetu osoba starosti od 15-18 godina. Na prvom mjestu su akutni bronhitis i bronhiolitis sa 673 oboljela ili 12,5%.

Tabela 16

Naziv oboljenja	Broj oboljelih	Učesće u morbiditetu	Specif. stopa mor.
Salpingitis i ooforitis	4558	32,5	151,7
Hipertenzivna oboljenja	1787	12,7	59,5
Bronhitis, emfizem i druga hronična obstruktivna oboljenja pluća	841	6,0	27,9
Akutne infekcije gornjeg respiratornog trakta	576	4,1	19,2
Jedan spontani (normalni) porodaj	484	3,5	16,1
Pneumonija	471	3,4	15,7
Druge bolesti jednjaka želuca i duodenuma	361	2,6	12,0
Dijabetes	354	2,5	11,8
Anemije uzrokovane nedostatkom željeza	353	2,5	11,7
Neurotski sa stresom povezani i somatski poremećaji	344	2,4	11,4

Morbiditet osoba od 19-64. godine

Opšta stopa morbiditeta u dobnoj skupini od 19-64 godine iznosi 466,9 promila. Ukupan broj oboljelih starosti od 19-64 godine je 14027. Deset vodećih morbidnih stanja učestvovalo je sa 58,8% u ukupno registrovanom morbiditetu osoba starosti od 19-64 godine. Na vodećem mjestu su salpingitis i ooforitis sa 4558 oboljelih ili 32,5%, hipertenzivna oboljenja 1787 oboljelih ili 12,7%, bronhitis, emfizem i druga obstruktivna oboljenja pluća sa 841 ili 6%.

Tabela 17

Naziv oboljenja	Broj oboljelih	Učešće u morbiditetu	Specif. stopa mor.
Hipertenzivna oboljenja	1216	21,6	282,9
Druga ishemično srčana oboljenja	539	9,6	125,4
Druga oboljenja gornjeg respiratornog trakta	346	6,2	80,5
Dijabetes	344	6,1	80,0
Pneumonija	326	5,8	75,8
Akutne infekcije gornjeg respiratornog trakta	317	5,6	73,7
Salpingitis i ooforitis	261	4,6	60,7
Astma, status astmatikus	258	4,5	60,0
Druge bolesti jednjaka želuca i duodenuma	228	4,1	53,0
Druga oboljenja nervnog sistema	160	2,8	37,2

Morbiditet osoba od 64 godine i više

Opšta stopa morbiditeta u dobnoj skupini od 65 godina i više iznosi 1308 promila. Ukupan broj oboljelih u dobnoj skupini od 65 godina je 5622.

Deset vodećih morbidnih stanja učestvovalo je sa 71% u ukupno registrovanom morbiditetu osoba starosti 65 i više godina. Na vodećem mjestu su hipertenzivna oboljenja sa 1216 oboljelih ili 21,6%, druga ishemična oboljenja srca 539 ili 9,6%, druga oboljenja respiratornog trakta sa 346 ili 6,2% oboljelih i druga oboljenja.

Tabela 18

Naziv oboljenja	Broj oboljelih	Učešće u morbiditetu
Salpingitis i ooforitis	4819	12,8
Akutni bronhitis i bronhiolitis	4228	11,3
Hipertenzivna oboljenja	3003	8,0
Akutne infekcije gornjeg respiratornog trakta	2611	7,0
Influenca	2005	5,3
Pneumonija	1910	5,0
Druga oboljenja gornjeg respiratornog trakta	1780	4,7
Druga oboljenja usne šupljine, pljuvačnih žlijezda i vilice	1100	2,9
Bronhitis, emfizem i druga hronična obstruktivna oboljenja pluća	989	2,6
Infekcije kože i potkožnog tkiva	988	2,6

Morbiditet registrovan u ukupnoj populaciji

Deset vodećih morbidnih stanja učestvovalo je sa 62,5% u ukupno registrovanom morbiditetu.

Tabela 19

Naziv oboljenja	Broj oboljelih	Učešće u morbiditetu
Oboljenja respiratornog sistema	16136	37,1
Oboljenja genito-urinarog sistema	5677	13,0
Oboljenja cirkulatornog sistema	4007	9,2
Oboljenja digestivnog sistema	3134	7,2
Infektivna i parazitarna oboljenja	1822	4,2
Oboljenja uha i mastoidnog nastavka	1272	2,9
Oboljenja kože i potkožnog tkiva	1256	2,8
Oboljenja oka i adneksa	1189	2,7
Endokrina, metabolička i oboljenja sa poremećajem ishrane	1046	2,4
Bolesti krvi i krvotvornih organa	999	2,3

Vodeće bolesti registrovane na opštini Gračanica u 1997. godini

Tabela 20

Registrovana stanja	Ukup. br. slučajeva	%
Trudnoća, porođaj i puerperijum	715	1,6
Stanja iz perinatalnog perioda	0	0
Kongentalne malformacije, deformacije i aberacije	43	0,1
UKUPNO	748	1,7

Stanja vezana za reprodukciju i antenatalni period u 1997. godini

Stanja vezana za reprodukciju u antenatalni period su sa 1,7% u ukupno registrovanom morbiditetu. Trudnoća, porođaj i puerperijum - 715 slučajeva ili 1,6%.

Incidencija i prevalencija tuberkuloze

U ATD dispanzeru Doma zdravlja Gračanica, registrovano je 35 novih slučajeva tuberkuloze. Svi ti slučajevi

su respiratorne tuberkuloze. Nisu registrovani slučajevi ekstrapiratorne tuberkuloze. Broj novooboljelih od tuberkuloze čini 0,08% u ukupno registrovanom morbiditetu, a 1,9% od ukupnog broja infektivnih i parazitaran oboljenja.

Spoljašnji uzroci povređivanja

Spoljašnji uzroci povređivanja učestvovali su sa 1,2% u ukupno registrovanom morbiditetu ili 507 slučajeva.

Higijensko-epidemiološka situacija

Ukupno registrovane zarazne bolesti

U periodu od 1.1. do 31.12.1997. godine, na području opštine Gračanica registrovano je ukupno 1822 slučaj oboljevanja od zaraznih i parazitaran bolesti, ispoljena su 33 morbidna entiteta infektivne patologije. Prijavljena je i jedna epidemija zaraznih bolesti - influenza u trajanju od kraja mjeseca januara do 21.2.1997. godine. Ukupno je oboljelo 546 lica iz svih starosnih grupa. Na području opštine Gračanica nije bilo smrtnih slučajeva od zaraznih bolesti.

Tabela 21

Bolest	Ukup. br. slučajeva
Crijeвне zarazne bolesti	456
Helmintijaze	401
Dijareja i gastroenteritis, vjerojatno infektivne prirode	226
Skabijes	158
Druge virusne infekcije	133
Pedikuloza i ptirijaza	118
Mikoze	91
Varičela i herpes zoster	47
Respiratorna TBC	34
Intoksikacio alimentaris	33
UKUPNO	1557

Pregled vodećih zaraznih bolesti na području opštine Gračanica u 1997.

Broj slučajeva oboljelih od deset vodećih zaraznih bolesti predstavlja 85,5% od ukupnog broja oboljelih od zaraznih i parazitarne bolesti u toku 1997. godini.

Program obavezne imunizacije - pokrivenost obveznika vakcinama

Evaluacija Programa obavezne imunizacije urađena je EPI Cluster metodom pri čemu je kontrolisan imunološki status obveznika iz dvije dobne skupine: 13-25 i 26-60 mjeseci.

Tabela 22

Vrsta vakcine	13-25 mjeseci	26-60 mjeseci
BCG	85,71	76,19
DTP	82,38	77,62
OPV	81,9	71,9
MMR	75,71	69,05

Pokrivenost obveznika vakcinama

Zaključci

1. Migraciona kretanja u 1977. godini (odlazak i povratak izbjeglih i raseljenih) otežavala su statističko praćenje dominantnih pojava u zdravstvu, procjene broja stanovnika itd.
2. U 1997. godini na području opštine Gračanica rođeno je 787 djece - 500 muške, 287 ženske.
3. Od ukupno 282 umrlih, 166 je bilo starije od 65 godina.
4. Prirodni priraštaj je 19,5%, što je za 6,3% više u odnosu na prethodnu, 1996. godinu.
5. Stopa dojenačke smrtnosti kao vodeći indikator zdravstvenog stanja stanovništva u 1997. godini iznosi 10,26 promila i niža je u odnosu na 1996. Prema tome, stopa nataliteta je 14,33 promila, stopa mortaliteta 5,8 promila i stopa dojenačke smrtnosti 10,26 promila. Parametri zdravlja i bolesti pokazuju sliku niskog nataliteta, niske dojenačke smrtnosti i nepovoljnog prirodnog priraštaja stanovništva opštine Gračanica.
6. Vodeći uzroci smrti u 1997. godini su: oboljenja cirkulatornog sistema, maligne neoplazme, simptomi, znaci i nenormalni klinički nalazi, povrede, trovanja i druge posljedice spoljašnjih uzroka, oboljenja digestivnog trakta, oboljenja respiratornog trakta i druga oboljenja koja su prikazana u prethodnim pregledima. Stanovništvo je pretežno umiralo od moždanog udara 13,8%, kardiomiopatija 12,1%, akutnog infarkta miokarda 10,2%, te malignih neo-

plazmi 17,94% u ukupnom broju umrlih.

7. Na osnovu podataka iz redovne evidencije u oblasti zdravstva, u 1997. godini djeca su pretežno oboljevala od infekcija gornjih respiratornih puteva, akutnog bronhitisa i bronhiolitisa, oboljenja probavnog trakta, infekcije kože i potkožnog tkiva, anemija, bolesti oka i uha.

8. Odraslo stanovništvo je pretežno oboljevalo od infekcija gornjih respiratornih puteva, povišenog krvnog pritiska, neuropskih i sa stresom povezanih somatskih poremećaja, dijabetesa. Trudnoća, porođaj i puerperij su registrovani sa 1,6%, stanja iz perinatalnog perioda nisu registrovana. Kongenitalne malformacije, deformacije i abracije su registrovane sa 0,1% u ukupno registrovanim stanjima vezanim za reprodukciju i antenatalni period.

9. U Atd dispanzeru Doma zdravlja Gračanica registrovano je 35 novih slučajeva tuberkuloze, što je 0,08% u ukupno registrovanom morbiditetu. Svih 35 slučajeva su slučajevi respiratorne tuberkuloze, nisu registrovani slučajevi ekstrapulmonarne tuberkuloze.

10. Na području opštine Gračanica registrovana su 1922 slučaja zarazne bolesti ispoljena kroz 33 morbiditeta infektivne patologije. Tokom 1997. godine registrovani su i jedna epidemija influenze u trajanju od kraja januara do 21.2.1997. godine. Ukupno je oboljelo 1195 svih starosnih skupina.

11. U 1997. godini nije bilo smrtnih slučajeva od zarazne bolesti.

12. U Domu zdravlja Gračanica u 1997. godini radilo je 211 zdravstvenih medicinskih i nemedicinskih radnika što je za 0,93% više u odnosu na prethodnu godinu.

Napomene:

1. Ovo su dijelovi završnog rada apsolventice medicinskog Fakulteta u Tuzli Muamere Mujčinagić kojeg je odbranila na Katedri za socijalnu medicinu i organizaciju zdravstvene zaštite pod naslovom "Pregled zdravstvenog stanja stanovništva, rada Doma zdravlja, organizacije zdravstvene zaštite i karakteristični zdravstveni problemi sa planom i programom rada na području opštine Gračanica".
2. Demografski i vitalni pokazatelji dobiveni su iz Državnog zavoda za statistiku, Odjel Tuzla, posredstvom Kantonalnog zavoda za javno zdravstvo Tuzla.

